سەرەتا وشەبوو … سەباح ڕەنجدەر

پێناسەی جیاوازی

دەتوانم بێدەنگبم و بچمە ناو
خامۆشییەکی پەلکەزێڕینەیی
بێدەنگیی بە ناوچەکانی ناخ تێدەپەڕێ
دەگاتە برادەران گەمارۆدراون
گەمارۆ وەك ڕۆی ئاڵۆزبووی ناو فنجان دەشکێ
پێویستە ئاوێنەکان گەورەتربن
هێلکە و نارنجێك هەمان شێوەیان هەیە
لەم دەخۆیت و ئەم لێتدەخوا
باڵندەیەك لەسەر چاوە پەرێشانەکانی بێدەنگیی
باڵی گەرمکرد
خودا خۆی پیشاندا و ڕووی ئومێدی دایێ
هێلکە و هێلانەی لەسەر دەستی بۆ ڕاگرتووە
سەد دەشتودەر ڕۆشنبووەوە
شاگەشکەی کردن دڵخۆشیی
لەبیری نەکردم و ڕۆژ گەڕایەوە
دەمەوێ چی بزانم
ئەرێ زەوی خەون پێوەبیندراو
کە مردم
هاتمەوە هەناوتەوە و بوومەوە سووڕی خوێنت
چ نهێنییەکم و چ نهێنییەکم پێدەڵێیت
لەبەردەم ئاوێنەیەکی ڕوونت
ڕادەگرم و دوو باڵت لەسەر شان دادەنێم
تەمی بەفر میهرەبانە
باڵت خۆشکە بێنیازت ناکا

کانوونی دووەمی 2020 هەولێر

چاوی گوللە لە ئەرشیفی ئێمە پارێزرا

باڵندە دەستەمۆکەم دەنووکی لە چەوی کەنار
گیرکرد و چیا لە ترۆپکییەوە بانگی کردم
فەرموو قەرتاڵەی نەرم چندراوم پڕ ترێی ڕەشمیرییە

که بەڕێکەوتم بەفر توابووەوە
شۆڕابەی گەیشتبووە چەوی کەنار
داوای ئەستێرەیەکم کرد ڕێنوێنیم بکات
یەکترمان ناسی
دەستی بە چاویەوە گرت و گریا
ڕایگەیاند کوێرم
زەوی تێکڕووخاوە
بووەتە گفتوگۆی بێهوودەکان
ئاڵوگۆڕی خۆویستانەی بەسەردا هاتووە
گوللە هەزار چاوی هەیە
ئەستێرەی سەربڵندگۆ سێرەی داوەتێ
ڕێویش هەزار پێ
بە هەموو دەنگییەوە هاواردەکات ڕاستگۆم
دەمەوێ چاوەڕوانی وەڵام بم
پووشی هێلانە گرانە
درەختی لاواز ڕاینا گرێت
باڵندە تێدەگا هێشتان
ماڵ ماوە بە هی خۆی بزانێت
قەپێلکی خۆری بە دووکەڵ پەککەوتوو
بە نەرمە دەنووکێك دەشکێ

کانوونی دووەمی 2020 هەولێر

کاتێك دەچمە دیدەنی دوا شوێن

ڕوومکردە دڵۆپە خوناوێك
لەسەر گیای نەمری مابووەوە
دڵی خورپەیەکی کرد و مۆسیقایەکی نەرم پەیدابوو
خورپە زۆرترین ڕووناکییە
پرسی بۆ لەسەر ئەم ئاوێنە سەرسوڕهێنە ماویتیەوە
گوتم برادەر تا سەر ڕێگا
بەڕێتدەکات و پەپوولەی سووری
لەسەر شانت دەمێنێتەوە
پاچنەیەکی شووشەیی پیشاندام
سەربکەوم و دڵبدەمەوە خۆم ئەی خاك و خانەوادە
هەورێکی چاوخڕی جووکە جووککەر بەسەرتدا
لەنگەر دەگرێ و سەیری هەموو شت دەکا

هانیدام لە گۆزەی نزیك گیای نەمری بخۆمەوە
پێش بە ڕەشەبای شەڕانگێزیش بگرم
دەچمە ئەو شارەی جەنگاوەران مەشقی تێدا دەکەن
لێکە خۆی بەراورد نەکرد
بە بەروبوومی کێڵگەکانی ڕاست و چەپی
هاوڕێکەم لەو جێگایەی فرمێسکەکانی ڕژابوون
بۆ ماڵئاوایی هاتبوو
درەوشایەوە و مووچڕکی پێداهات
باوەشێنە حەسیرەکەی لە سەردەمی گۆزە دانا
بەنیانی چووە یاریی بەخت و چارەنووس
گیای نەمری داتەکاند
بۆنی برادەرایەتی
دوور دەڕوا و تا سەر ڕێگا بەڕێتدەکات
مرۆڤەکانی بەهەشتیش تووڕە و بێزار ناکات
لەخۆڕا نەبوو نەمتوانی
تێزی ڕێگای بەرەو خاك و خانەوادە
لە برژانگم بتەکێنم
لە سەرەتاوە تا ئێستا
بەلەم لەژێر شەختە سەرنشینەکانی نەگەیاندووە
مردوو مووچڕکی پێدادێ
ئا ئەمە گیان سڕ ناکات
گۆزەی نزیك گیای نەمری خوناوی تکاوەتێ
خوناو پێشبینی شیعرە
سروشتی بەهەشتیش
داوام لێکرد ڕزگارمکە ببە بە هەڵم
ڕۆژ و ڕۆژگار زرینگایەوەێ
گوتی لەوە بچووکترم بتوانم
میوانداریی ئاگرتێبەربوویەك بکەم
ڕێبواری بۆڕێگا فێری ڕۆیشتنبوو
ڕۆیشت و درەوشایەوە
ڕێگابینی
ناوی برادەرانی لەبیرماوە و دەنگیان بۆدەکات

کانوونی دووەمی 2020 هەولێر

وتاری سەرگێکێ

کازێوان درەخت لە جریوە بەتاڵدەبن
□وناکی دەخەنە پەنجەرە و دەشتودەر
بە هەقیقەت جیهانێك بوونی هەیە
ڕوخساری شادی بەسەر نادیارەوە دۆنا یدۆنییەتی
گیا پەڕی لە یادەوەری هەڵدەکێشێ
بە نەرمی هەناسەی تێکەڵی سروشت دەکات
باڵندە ڕوولەباشی
باڵ هەڵدەهێنێتەوە و دێتەخوارێ
ئاوایە ژیان
زۆر بیر لە وتار خوێندنەوەی سەرگڵکۆ دەکەمەوە
تکایە کەسێك تووڕەیە
کتێبی گەڕۆکەکانی خوێندووەتەوە
بەرد لە دەم هەڵدەڕێژن
ئەندازیاری گۆڕستان تا چلەم تەواو دەبێ
دارەبازە دەمەونخوون لەسەر گۆڕەکەم دانێن
کات بە گرانی هەناسەدەدا
لەکاتی خۆمدا دەخەوم و چوار هێما کۆدەکەمەوە
– + × ÷
شڵەژانی گیان ئەی شڵەژانی گیان
شڵەژان حیکمەتی تایبەتی
هەیە و خەمی ساردنابێتەوە
ڕوخساری شادی دۆنا یدۆنمە بەسەر نادیارەوە

کانوونی دووەمی 2020 هەولێر

شیعر

شەوی زستانە و چلوورە بە لێوی پەنجەرەوە
دەڵێی گوانی شووشەیی چێڵە
بەهار بەهۆشیهێناوەتەوە
ڕوو لە دەست و پەنجەی شیردۆش دەکات
گوڵی قووڵایی ڕاستەقینەم
بەدەستەوەیە و بە شیعر دەڵێم
با ماچێکی نەرمی ناوچەوانت بکەم
لە بری من
لە بری دڵێکی خوداوەندخوو ژیای
لەبەر مێزێکی ڕووناك

دانیشتووم و بەروانکەم بەستا
هەڵمی چایەکی کاڵ
نزیك لە خوێنی کەروێشك
سینگم گەرمدەکاتەوە و شەمێ و ڕێنم
لەسەر ناوچەوان دادەنێ
دیوان بە خەندەی سروشتییان
پشتیان بە پشتمەوە داوە
ناهێڵن ژاوەژاو بگاتە سەکۆی نوێژم
هەوای ناو گووپی دەروێشانیش بەتاڵدەکات
زەوی ئەو مێزە ڕووناکەی لەبەری دانیشتووم
ئاشی بە دیوان دەگێڕێ
درەختی کۆچەر ماچی نەرمی
پێی باڵندەی غەریب دەکات
پەلکە زێڕینە لە
پێپیتەی کەڵەباب و
زەنگوڵە و
گومەز و
خولیا جووڵایەوە
ئەمڕۆ لە نوێژەکەم دواکەوتم
ماریش گوڵ و بۆنەکانی
ناشتین و خوناوی نەمریی هەڵلووشی

کانوونی دووەمی 2020 هەولێر

مۆتیفێکی بەرزایی بوون

بەرزایی بوون
ئەو درەختەی سەرم پێی سپاردبوو
سێبەری هەڕەشەیە
ئومێد و دڵنیایی بیری بەخۆگەیشتن
بە ساردییەوە تێمناڕوانێ و ڕێگای بۆ تاودام
پەنجەی پەڕەی ساڵ لە شووشەی فانۆسمی دا
هەستاوەمەتە پێ و سەرگەرمی دوورکەوتنەوەم
کۆچ بەخشندەیە و لە دووڕیان نامهێڵێتەوە
بۆسە دوا دەنگ نییە بیبیستم
دوایین ڕێبوارم لە چیاکاندا هاوارێکم کرد
بەرزایی بوون گوێی پەیوەندی

دەستی هانا و هۆگرییم بۆ درێژکە
مانگ سەرەولێژ لە ئاودا ماوەتەوە
دڵی مەلەوان
لەم ئاوە جەللادە ناتاسێت
هاوارم کرد بەرزایی بوون ئەمەکداری تاهەتاییم
لە بیری مەترسیدا مەبە
سەرم کردووەتە سەر شانت

کانوونی دووەمی 2020 هەولێر

سووتووگر* … نووسینی : اسحاق باشێڤیز سینگەر

لە کتێبی: حەکایەتەکانی دنیای کۆن و نوێ.
چاپخانەی: BRA BÖCKER
وەرگێڕانی: بەکر ئەحمەد

جیاوازی هەیە لە نێوان زەربەیەک و زەربەیەکی تردا. زەربەیەک کە بەرسەردەکەوێ هەروا ئاسان نییە. مێشک شتێکی ناسکە، ئەگینا بۆچی رۆح دەبێ لەوێدا نیشتەجی بێ؟
بۆچی لە جگەردا، یان بمبوورن، یان لە گەدەدا دانانیشێ؟
ئینسان دەتوانێ لە چاودا ڕۆح ببینێ. چاو وەک پەنجەرەیەکە کە رۆح دەتوانێ لێیەوە لە دەرەوەی بڕوانێ.
لە شاردا (سووتووگر)ێکمان هەبوو خەڵک بە “یاشە ڕەش” بانگیان دەکرد. هەموو سووتووگرەکانیش هەر ر▯ش▯ن، ئاخر مەگەر ئەوان دەیانتوانی چی تر بوونایە؟ بەلام یاش لەوە دەچوو کە هەر بە ڕەشی لە دایک بووبێ. قژێکی زبری ڕەش و چاوەکانیشی قەترانی و پیستیشی بە شتنیش لە سووتوو پاکنەدەکرایەوە. تەنها ددانەکانی سپی دەچوونەوە. باوکیشی سووتووگری شار بوو ئەو ئەم کارەی لە وەوە بۆ جێمابوو. یاش پیاوێکی زەلام بوو، هیشتاش ڕەبەن و لەگەڵ “ماچیچۆڤا”ی دایکە پیرەکەیدا دەژیا.

مانگی جارێک دەهاتە ماڵی ئێمە، بە پێی پەتی و هەر شوێنپێیەکی

پەلەیەکی رەشی لە ئەردەکەدا جێدەهێشت. دایکم، ئەمشەوی لە هەموو شەوێک خۆشتر بێ، هەمیشە بەرەو پیری ڕایدەکرد و نەیدەهێشت زیاتر وەژوورکەوێ.

یاش کرێی کارەکەی لە دەوڵەت وەردەگرت و ژنانیش “گرێشەن”ێک یان لەتە نانیان پێدەدا کاتێ لە کارەکەی تەواو دەبوو. ئەمە عورفێکی کۆن بوو. منداڵان زەندەقیان لە یاش چوو بوو ئەگەر چی ئەو ئازاری کەسیشیانی نەدابوو. تا یاش سووتووگری شار بوو، ئاگر لە لوولەکەشی هیچ کوورەیەک بەرنەبوو بوو. وەک هەموو کریستیانەکانی دیکە لە یەکشەممانەدا خۆی دەشوشت و لەگەڵ دایکیدا دەچوونە کلێسا. بەڵام ئەو بەشەراویش هەندەی دی ڕەش دەهاتە پێش چاو ، ڕەنگە هەر ئەوەش بووبێ نەیتوانی بە کەسێک بدۆزێتەوە تا بیکاتە هاوسەری خۆی.

مانگێکیان، من وام لەبیرە کە دوێنێ بوو بێ، “فەتیل”ی ئاو هەڵگر هاتە لامان و گێڕایەوە کە یاش لە سەربانەکەی ماڵی “تەقیی بەرشەز” بەربۆتەوە. تەقیی ماڵێکی دوو تەبەقەی هەبوو لای مەیدانەکە. هەموو بەزەییان بە یاشدا دەهاتەوە. ئەو هەمیشە نەرم وەک پشیلە بە سەربانەکاندا هەڵدەزنا، بەڵام ئەگەر لەناوچەوانێ کەسێک نووسرابێ کە تووشی شتێک دەبێ، هەر دەبێ ڕووبدا.

فیتیل وتی کە یاش بە سەردا کەوتووە و هیچ شوێنێکی نەشکاوە. کەسێک گەیاندبوویەوە ماڵێ . ئەو لە کۆخێکی ئامادە بە ڕووخاندا لە قەراغی شار و لە نزیک دارستانەکەدا دەژیا.

ماوەیەک کەس هیچ شتێکی دەبارەی یاش نەبیست. ئاخر سووتووگرێک چ جیگایەک داگیردەکات.؟

ئەگەر ئەو نەتوانێ چیدی ئیش بکات، شار پیویستی بوو کەسێکی دی دامەزرێنێ. رۆژێک فیتیل بە دوو سەتڵ ئاوەوە خۆیکرد بە مالدا و بە دایکمی وت: ” ئاخر خەبەرت بیستووە، یاش بووە بە میشکخوێنەرەوە.”

دایکم بە پێکەنیەوە وتی: بە گاڵتەتە؟

نە بە گاڵتەمە و نە نووکتەیشە. ئەو لەسەر تەختەخەوەکەی بە سەری بەستراوەوە ڕاکشاوە و خەریکی هەلهێنانی نهێنییەکانی خەڵکییە.

دایکم بە تووڕەییەوە پێیوت: مەگەر تۆ شێت بووی؟

زۆری نەبرد هەموو شار باسی ئەوەیان دەکرد.

ئەو زەربەیەی بەرسەری کەوتبوو برغوویەکی ناو مێشکی یاشی شلکردبوویەوە و ببوە کەسیکی ئایندە بین. مامۆستایەکمان لە شاردا هەبوو، نەشین میخەلس، ئەو یاشی بە فاڵچی بانگدەکرد.

ئاخر کێ رۆژێک شتێکی لەو چەشنەی بیستبوو؟ گەر هەر زەربەیەک کە بەر سەردەکەوێ ئینسانی بکردایەتە ئایندە بین، ئەوا لە هەر شارێکدا

سەدەها کەسی وەک یاش پەیدا دەبوون . بەڵام خەلکی دەچوونە لایی و بە چاوی خۆیان ئەوەیان دی بوو.
ئینسان دەیتوانی مشتێک پارەی وردە لە گیرفانی دەربێنێت و بپرسێ: چیم لە دەستایە؟
ئەویش دەیوت: ئەوەندە سێ، چوار و پێنج گرۆشی و ئەوەندەش کۆپێک. پارەکان دەژمێردرا و تا دوا گرۆشەش هەڵەی تیدا نەبوو.
یەکێ دی دەیوت: هەفتەی ڕابردوو ئەم کاتە من لە (لوبلین) چیمدەکرد؟
ئەویش دەیووت کە ئەو بە هاوڕێی دوانی دیکە لە باڕێکدا دانیشتووە. ئەو بە جۆرێک دەیگێڕاوە وەک ئەوەی بەرانبەریان دانیشتبێ.
کاتێک دوکتۆر و دەستگاکانی دەوڵەت خەبەری یاشیان بیست، بەهەلەداوان گەیشتنە لای.
کۆخەکەی ماچیچەڤا هێندە بچووک و نزم بوو کە کلاوی ئەوانەی بە سەردان دەهاتن، لە بنمیچەکە گیردەبوو.
ئەوان پرسیارەکانی خۆیان دەکرد و ئەمیش وەلامی هەموانی دەدایەوە.
قەشە تەقی بوو. جوتیارەکان دەیانوت یاش بووە بە کەسێکی پیرۆز. ئەوان هیچ شتێکی زیاتریان پێویست نەبوو تا وەک ئایکۆنێک لە سەفەری حەجدا بەدەوریدا بسوڕێنەوە. بەڵام دوکتۆر خێرا وتی کە کەس بۆی نییە لە شوێنی خۆی بیجوڵێنێ. ئاخر جگە لە ڕۆژانی یەکشەمووان ، کەسی دی یاشی لە کڵێسادا نەبینی بوو.

بەڵێ، ئەو لە ناو دەشتەکە پووشەکەی خۆیدا راکشابوو و وەک هەر کەسێکی سادە دەپەیقی، دەیخوارد و دەیخواردەوە و لەگەڵ سەگەکەی دایکیدا یاریدەکرد. بەلام ئەو هەموو شتێکی دەزانی، دەیزانی چی لە گیرفانەکانی سەر سنگدایە، چی لە گیرفانی پانتۆلەکانیدایە، ئەوی دی پارەکانی لە کوێ شاردبوویەوە و ئەمی دیکە دوو ڕۆژ پێش ئێستا چەندی پارە لە کرینی عارەقدا سەرفکردووە. وەختێک دایکی بینی چ قەڵەباڵغییەک دروست بووە، بە هەر کەسێک بۆی کە پێکێکی وەردەگرت. خەلکیش پارەکەیان دەدا.
دوکتۆری شار نامەیەکی بە لوبلین نارد.
قایمقامی شار هینەکی نارد، ئەو شتە چی پێدەڵێن، راپۆرتێکی نارد و لە زامۆچچە و لۆبلینەوە کەسانی مەقامدار هاتن.
دەڵێن شارەدار جێگرەکی خۆی ناردبوو، قایمقام تەقی بوو و فەرمانی دابوو دەبێ هەموو جادەکان پاکبکرێنەوە. گۆرەپانەکە بە جۆرێک پاککرابووەوە کە پووش یان چیلکەیەکی لینەدەبینرا.
بە خێرایی هەموو ئەندامانی قایمقامییەت بانگکران. ئەم هەموو لە پای چی؟ هەر هەمووی بە هەی یاشی سووتووگرەوە.

(گیتەلس)ی خاوەن میوانخانەی شار گەشکە بوو بوو، کە بە خەونیش دی بووی میوانی وا هەندە بەناوبانگ بەنە ئەوە؟ هەموو سەرگەورەکانی پاریزگا هاتبوون و سەردانی ماڵی یاشیان کرد لە کونجەکەی خۆیدا. ئەوان پرسیاری خۆیان دەکرد و وەلامەکانی ئەویش ترسی لە دڵی هەموو فەرمانبەراندا چاندبوو. کە دەیزانی ئەم کەسانە خۆیان لە چ تاوانێکەوە گلاندووە؟ هەرهەموویان بەرتیلخۆر بوون. یاشیش ئەمەی پێڕادەگەیاندبوون.

ئاخر کابرایەکی سووتووگر چی دەزانێ؟ ئەوەی کە لە هەمووان دەسەلاتی زیاتر بوو، نازنم ناوەکەی چی بوو، وتبووی یاش تەکچووە و دەبوایە بنەردرایە بە شەتخانە. بەلام دوکتەر زەر بەیاردەرانە وتی کە یاش نابە لە شوێنی خۆی بگوێزرێتەوە.

دەنگۆیەک بلاوبەوە کە دوکتەر و نوێنەری پارێزگا بووەتە دەمەقاڵێیان و لە یەکتریان داوە. بەڵام دوکتەرەکەمان خۆی پیاوی دەوڵەت بوو و لە بەشی خزمەتی سەربازی کاریدەکرد. ئەو پیاوەکی رەق بوو، بەرتیلنەخۆر، هەر بۆیەش سامی لە هەڵهەڵنانەکانی یاش نەبوو. ئاخر هەر ئەویش بوو کە بردیەوە. بەڵام نوێنەری پاریزگار لە راپۆرتەکەیدا وتبووی یاش تەکچووە و گازندەیشی لە دژی دوکتەر تۆمارکردبوو، بۆیەش زۆری نەبرد دوکتەر گوێزرایەوە بۆ ناوچەیەکی تر.

لەو ماوەیەدا یاش سەری چاک بووەوە و گەرایەوە سەر کاروباری خۆی، پاککردنەوەی لوولەکەشی کوورەی ماڵان. بەڵام توانا سەرسوڕهێنەرەکەی هەر مابوو. کاتێک دەچووە ماڵانەوە بە ئەو ئەوەی پارەکەی وەربگرێت، ژنان وەک عادەت لەیاندەپرسی: یاش، چی لە چەکمەجەکەی لای دەستی چەپەوەیە، یان چی لە دەستمدایە کاتێک دەستم دەخەمە پشتمەوە. یان دوێنێ ئێوارە چیم خواردووە؟

ئەویش دەیتوانی هەموو شتەکیان بە بگێڕێتەوە. ئەوانیش پرسیاریان لێدەکرد: یاش، ئەم هەموو شتە چۆن دەزانی؟ ئەویش شانی هەڵدەتەکاند و دەیووت: لە خەمەوە دەزانم. پەیوەندی بە زێبرەکەی سەرمەوەیە و دەستی بە تەوێڵی ڕادەکێشا.

یاش دەیتوانی بچێت بۆ شارە گەورەکان و خەلکیش بلیتیان بۆ دەبڕی بە ئەوەی بیبینن بەلام ئەو کەی تاقەتی لە خۆ مەشغوڵکردن بە شتێکی واوە هەبوو.

لە شاردا ژمارەیەکی زۆر دز هەبوون. جلکی شەراوی کە لە هەورەبانەکاندا هەڵخرابوون دەدزی و دەستیان بە چی دیکە بگەیشتایە دەیانبرد. بەلام ئەستا دزییان بە نەدەکرا.

ئەوانەی دزیەکەیان لێکرابوو دەهاتنە لای یاش و دەیانووت دزەکە ناوی چییە و شمەکەکانیش لە کوێ شاراونەتەوە. جوتیاری گوندەکانی دی کاتێک دەربارەی یاشیان بیست، هەر کاتێک ئەسترێکیان بدزرایە، ئەوا خاوەنەکەی دەهاتە لای یاش و دەیپرسی ئەسترەکە لە کوییە؟ ژمارەیەکی زۆر لە دزان خرابوونە زیندانەوە. دزەکان چاویان لەسەری بوو و بە ئاشکرا دەیانووت کە ئاگایان لێیەتی، بەڵام یاش هەموو نەخشە لە پێشەوە دارێژراوەکانیانی ئەوانی دەزانی. شەوێکیان هاتبوون تا بەراستی کۆوەی بکەن بەڵام ئەو لە کادانی ماڵە دراوسێیەکدا خۆی شاردبووەوە.

کاتێک بەردیان تێدەگرت، خۆی لادەدا و سەری خۆی نەویدەکرد. ئەمە بەرلەوەی بەردەکە بەرەو رویی بێت. خەڵکی پارە و ئالتوونیان دەشاردەوە، یاشیش هەمیشە پییدەوتن لە کوێدایە. ئەو هەر بیریشی لێنەدەکردەوە، یەکسەر دەیزانی لە کوێدایە. گەر منداڵێک ونبوایە، دایکەکە بە هەڵەداون رایدەکرد بۆ لای یاش و ئەویش دەستی دایکەی دەگرت و دەیبردە لای منداڵە ونبووەکە. دزەکان دەیانووت کە یاش خۆی منداڵەکەی دزیوە بۆیە دەزانێ لە کوێیە، بەڵام کەس بروای پێنەدەکردن.
ئاخر ئەو بە بەرامبەر ئامۆژگارییە بەنرخەکانیشی بە خەڵک ماڵێکی وەرنەدەگرت.
دایکی داوای پارەی دەکرد، بەڵام یاش خۆی کەڕە بوو لەو گلەییەی.
ئەو نەیدەزانی فلسێک چەندە. لە شارەکەماندا رابینێک هەبوو ناوی (ڕەب ئارێل) بوو کە لە شارێکی گەورەترەوە هاتبوو.
ئەو لە شاباتی پێش جەژنی پاکدا لە سیناگۆگدا وتاری خوێندبویەوە، بڵێ چی باشە؟ دەربارەی یاشی سووتووگر قسەی کردبوو.
“گوومانداریەکان”، ئەو وای دەووت. ئەوان نەهییان لەوە دەکرد کە مووسا پێغەمبەر بێت. ئەوان دەیانووت هەموو شتێک دەبێ روونکردنەوەیەکی عەقلانی لە پشتییەوە بێت. ئەگینا سووتووگرێکی وەکو یاش چووزانێ (ئیتە چایە)ی نانکەر ئەلقەکەی لێکەوتۆتە ناو بیرەوە؟ ئەگەر یاش بزانێ شتی شاراوە لە کوێدایە، چۆن دەکرێ کەسێک هەبێ گوومان لە دەسەلاتی پیاوە پیرۆزەکان بکات؟
لەم شارەدا کەمەڵێک خەڵکی کافر بوونیان هەبوو بەڵام ئەوانیش هیچ وەلامێکیان پێنەبوو. هاوکاتیش ناووناوبانگی یاش گەیشتووە وارشە و هەندێ جێگەی تریش. لە رۆژنامەکاندا لەسەریان دەنووسی. لە وارشەوە کۆمیتەیەکیان ناردبوو، قایمقامی شار دووبارە جارچی ناردبووەوە ناو شار و فەرمانی دابوو هەموو باخچەو خانووەکان دەبێ خاوێنبکرێنەوە. گۆرەپانەکە بە جۆرێ گسکدرابوو بریسکەی دەهات.

دوای جەژنی “سوککوت” باران دایکرد. لە شاردا تەنها یەک شەقامی سەنگفەرشکراو هەبوو کە ناوی شەقامی کڵێسا بوو. تەختەی دارەرا و قەدی بڕاوەی درەخت لە هەموو شوێنێکی شاردا دانران تا جەنابعالییەکانی کە لە وارشەوە هاتبون نەکەونە ناو قوڕولیتەکەی شارەوە. گیتێلی خاوەن تاکە هوتێلی شار، چی هەبوو هێنابوویەدەر. هەر هەموو شار لە جووڵەدا بوو. تاکە کەسێک کە ئارامی خۆی لەدەستنەدابوو، یاش بوو. ئەو گەرانە ئاساییەکەی خۆی دەکرد و خەریکی پاککردنەوەی لوولەکیشەکان بوو. تەنانەت عیلمی نەبوو بەهەی سەردانی جەنابەکانی وارشەوە کەمیک بترسێ.

بەڵام باش گوێ لەمە بگرە!

ڕۆژێ پێش گەیشتنی کەمیتەکە لە وارشەوە، بووە بەفر و سەرمایەکی سەخت. شەوی پێشوو تر، بریسکە و تەنانەت ئاگریشیان لە لوولەکیشی کوڕەی (چایم)ی نانەواوە بینی بوو. چایم لەوە تۆقی بوو ئاگرەکە تەشەنە بکات و ناردبووی بە دوای یاشدا. ئەویش بە خۆی وگسکەکەی دەستییەوە هاتبوو و خەریکی لوولەکیشەکە بوو. لە دابەزینیدا، هەلخلیسکا بوو و دووبارە بەربوو بۆوە. جارەکی دی کەللەی زەربەیەکی دیکەی خواردبوو، بەڵام وەک ئەوی یەکەم بەهێز نا. تەنانەت خوێنیشی پێوە نەبوو، بە کەمەکی هەرچوارپەلی، توانی بووی هەستیتەوە و چوو بووە ماڵ.

هاوڕی خۆشەویستەکانم! بە ڕۆژی دوایی کاتێک کەمیتەکە گەیشتبوو و دەستیان کردبوو بە سین و جیمی خۆیان لە یاش، ئەو هیچ شتێکی لەبیر نەمابوو. زەربەی یەکەم شتێکی لەسەریدا کردبوویەوە و زەربەی دووەم دایخستبوو. ئەو پیاوە بەڕێزانەی هاتبوون دەیانپرسی پارەیان چەند پێیە و دوینێ چییان کردووە و هەفتەی پێشوو لە کاتێکی وەک ئێستا چییان خواردووە، بەڵام یاش وەک گەمژەیەک دەتریقایەوە و دەیووت: جا من چووزانم.

پیاوانی دەولەت هەتا بڵیی تووڕەبوون. حەیای بەڕیوەبەری پۆلیس و دوکتۆریشیان برد. داوایان دەکرد بزانن بۆچی لە وارشەوە ئەمانیان هێناوە بۆ ئێرە تا ئەم گەمژەیە یان ئەم دێوانەیە ببینن کە هیچ شتێک نەبووە جگە لە سووتووگرێکی ئاسایی کە لوولەکیشەکان پاکدەکاتەوە. بەڕیوەبەری پۆلیس و حەشاماتەکەی ئەوێ سوێنیان دەخوارد کە یاش هەموو شتێکی زانیوە و ئەوانەیشی بە سەردان هاتبوون نەیاندەویست گوێبگرن.

کەسێک وتی کە دوێنێ ئێوارە یاش لە سەربان بەربووەتەوە و سەری بە ئەرزەکەیدا کێشاوە، بەڵام ئەوە ئەو خەلکە دەناسن، ئەوان بروایان تەنها بەو شتەیە کە لەبەر چاویاندایە و دەیبینن.

بەڕێوەبەری پۆلیس لە یاش چووە پێشەوە و بە کەشک چەند دانەیەکی لەسەری دا، ئەو پێیوابوو بەشکم برغووەکە بگەڕێتەوە شوێنی خۆی، بەڵام کاتێک ئەو دەرگایەی ناومیشک داخرا، هەر بە داخراوی دەمێنێتەوە.
کۆمیتەکە گەڕایەوە بۆ وارشۆ و سەرلەبەری حەکایەتەکەی لە ئەوەڵەوە تا ئەخیر بە ڕوونەدراو لەقەڵەمدا. بەلام یاش فریای ئەوە کەوت چەند ساڵێکی دی خەریکی کارەکەی خۆی بێ. تا پەتایەک لە شاردا بلاوبوویەوە وئەویش بەهەیەوە مرد.
میشکی ئینسان پڕە لە ژوور و دەرگای جۆراوجۆر. یەک زرمە کافییە بۆ ئەوەی هەموو شتێک تێک بدات. بەڵام هەموو شتێک پەیوەندی بە ڕەحەوەیە. بە بێ ڕەح، مێشک بەی ناکرێ لە پێیەکان زیرەکتر بێ.

---

*سووتووگر بە کەسێک دەوترێ کە خەریکی پاککردنەوەی لوولەکیشی کوورەی ناو ماڵانە کە بەدار کاردەکات. هەموو ساڵێ جارێک دەبێ پاک بکرێتەوە ئەگینا مەترسی لەسەر ماڵ دروستدەکات کاتێک دووکەڵکێشەکە توانای ڕاکێشانی دووکەڵی نییە. ئەگەر داری تەڕ بەکاربهێنرێت بۆ داگیرساندنی کورەکە، ئەوا قەتران بە لێواری لوولەکیشەکەوە پێدادەبێ و ئەگەری کەوتنەوەی ئاگر زۆر دەبێ.

مارتا … هەردی شەفیق

یەکەم ڕۆژ کە دەستم بەئیش کردن کرد لەکارخانەکە، ئەو پێی وتم: نائومید مەبە، ئەو کاتە دنیا کۆتایی دێت، کە خۆشەویستی ئەمرێت، هێشتا خۆشەویستی مرۆڤ بەزیوی ، بە سروشت ، بەگیانەوەر و بە گوڵ کۆتایی نەهاتووە ،لەهەموو ئەمانەش گرنگتر خۆشەویستی مرۆڤ بەمرۆڤ ماوە . خۆشەویستی وائەکات مرۆڤ بەرگەی ڕەنج و دەردی دنیا بگرێت …
ڕۆژێک خەریکی ڕێکخستنی سندوقی پارەکان بوو، وتی: بابچینە دەروە من جگەرەیەک ئەکێشم و تۆش سەیرم بکە و هەوایەک هەڵمژە . بەفر بەشێوەیەکی شێتانە ئەباری، لەپشت پەنجەرەی کارخانەکەوە من دنیایەکی سپیم ئەبینی لەنێو دوکەڵی ڕەشی کارخانەکەدا خەریکبوو نوقم ئەبوو ، بەدەنگ دەستی گرتم و وتی.: وەرە سەیری ئەو جوانییە

بکە ژنێک لەدوری کەسێکدا خەم و جگەرە ئەکیشت ، ئەڵێن زۆرجار شاعیرەکان ئیلهام لەشتی پرو پوچ وەرئەگرن ، من جگەرەیەک ئەکێشم و تۆش ئیلهامێک وەربگرە ، ڕاستییەکەی من لەوە تێناگەم ڕۆژهەلاتییەکان بۆچی ئەوەندە جگەرە کێشانی ژنیان پێ جوانە ؟! بۆچی ئەوەندە شێدای شێتی و شیعرن!

وتم مارتا :هەموو شتێک پەیوەندی بەنەبوونییەوە هەیە ، کەئازادیت نەبوو؛ هەتا هەموو بابەتە ناشیرینەکانی ئازادیشت پێ جوانە ، هەربۆیە کاتیک ژنە ڕۆژهەلاتییەکان جگەرە ئەکێشن، بەعیشقەوە ئەو ژەهرەپیسە قوت ئەدەن کەئەوە داتان هێناوە ، من بەگشتی قوتدانی ئەو ژەهرەم پێ جوان نییە کە مرۆڤ پارەی پێئەدات ، لە ئەدەبیاتیشدا تەنها هەڵەیەک کردومە ئەوەبوو سیاسیەکان مرۆڤیان بەگوللە ئەکوشت و ئەمە بەنائومێدی، منیش بەشێکی ئەو نائومیدیەم جوانکردووە مرۆڤ خۆیی پێئەکوژێت . بەڵام ئاواش نەبێت لەدنیایەکدا کەخۆی یەکپارچە ئاگرو خوێن و پیلانه، پەپولەیەک فڕێ بدەیتەناو ئەو ئاگری شەڕو پیلان و پاشقولە چی پێ ئەکرێت ؟ شیعر پەپولەیە مارتا . تەسەیریکە لەمشارەدا گوڵەکان لەبیریان چوە تەوە ڕۆژگارێک گوڵ بوون ، سەگەکان بیریان چووەتەوە سەگن، تەماتەیەک بخۆ زمان هەزار سوێندت بۆ ئەخوات کەنازانێت ڕۆژگارێک ئەو پشتاو پشتی تەماتەبووە..ئیشی شیعر ئەوەیە بیرمان بخاتەوە شتێک لەناو ئەمەدا خەریکە ئەژاکێت و نەهێڵین بژاکێت . شوشەیەکی ناسک لەنێو ئەمەدا هەیە نەهێڵین ورد بێت.
بەفرەکە خەریکبوو تەواو دنیای سپی ئەکرد ، پلەی گەرما هەشتی ژێر سفر بوو ، ئەوەی گەرمی بەدەی من ئەبەخشی دوکەڵی جگەرەیەک بوو لەدنیایەکی ساردو بێڕەحی سپی وەکو دڵی مندا .
قژی زەردی لەژێر کڵاوەخوریەکەوە هاتبووە دەرە، لەنێو چاوە هەنگوینیەکانیا وێنەی خەمم ئەبینی،کە لەبەردەم جوانی دوو چاوی هەنگوینیا وەک برسییەکی ئەفریقایی دانیشتبوو بیر لەجوانی نان بکاتەوە.

ناگەهان پێم وت: تۆزۆر جوانی؛ مرۆڤ لەبەردەم ئەو جوانییەی تێدا دەست و پێی ئەشکێت مارتا . بروابکە لەدیلێکی جەنگ ئەچم لەبەر ترسی گوللە بارانکردنا.بڕوابکە نەک هەردەم من ئەقڵیشم شەڵەقاوە ، ڕێک وەک گۆمەئاوێکی لیهاتوە هەزار بەردت فڕێ دابێتە ناوی . وتی ئەم وەسفەیان جوان نییە بەکچێکی قژ زەردی چاوشین ، ئەتزانی من سروشتم خۆشئەوێت ،ئەتوانی بڵێت گوڵت فڕێ داوەتە ناوی ، یان بڵێت لەدەریایەک ئەچێت بێچوە مراوی مەلەی تێدا بکەن . بەپێکەنینەوە

دووبارەی کردەوە بالەم باسەیان بگەڕێین، پێم بڵی ئەمرۆ چەند دەستپەڕتان بەخەیاڵی منەوە کردووە ؟ وتم مارتا ئەلێکس درۆ ئەکات، هەموو ئەوانەی ئەچن بۆ سەرئاو ، جگەرەکێشان ، ئاو خواردنەوە ، کافێ هینان و قاوە خواردنەوە، بەجۆرێک لەجۆرەکان خۆیان ل□ ئیشەکە ئەدزنەوە، هیچیان بۆ دەستپەڕو ئەوشتە ناچن کەناوی ئەنێن ، ئەلێکس کەئەمە بۆ گا□□ت□و گەپ ئەڵیت ئەیەوێت ئەو بیتاقەتییە ڕو پۆشبکات ، ڕێک وەکو ئەوەی ئاسنێکی ژەنگاوی بەئا□□تون □وپ□شبک□□یت ، بەڵام من سەیری ئەو جوانییەی تۆئەکەم ، یانی کاتێ بەڕێوەبەر شوێنی ئیشەکەی من لەپاڵی ئیشەکەی تۆدا دائەنێت ، ڕیک دڵم ئەدات لەشەقەی باڵ، لەم□ل□□ک ئەچیت تازە لەقەفەز دەرچوبێت و ئاسمانێکی تازەی دۆزیبێتەوە .

باوەشی پێداکردم و سەری خستە سەردڵم ، بەئەسپایی وتی: تۆچەند جوانی هاوڕی باشەکەم ، درۆ نازانیت لەدنیایەکدا کەلەسەر درۆ ئەڕوات بەڕیوە، هەموو کچێک حەزی لەم وەسفانەیە بۆ دڵخۆشکردنی ، ئەزانم حەز ئەکەیت دڵخۆشبم ، تۆ لەپیاویک ئەچیت بەمۆسقا برینی ساڕێژ ئەکرد ، پیاویک من لەپۆڵۆنیا خۆشم ئەویست و ئەو هەموو دنیای لەسەگە بچکۆلانەکەیدا ئەبینی ، ڕۆژێک سەگەکە چکۆلانەکەی مردو ئەم دنیا گەورە بۆئەو جوانی تێدا نەما ،هیچی تێدا نەما، هەرچی مەرهەمی دەستکردی کۆمپانیاکانی دەرمان فرۆشتن هەیە بۆڕۆحی ئەو کەڵکی نەبوو ، ویستم گۆرانی بۆ زامەکانی بڵێم ، کەمانەکەی بدەمەوە دەستی ، بەڵام ئەو بەرگەی ئەو زامەی نەگرت و مرد .ئەو وای ئەزانی لەداوای سەگەکەی ڕۆحلەبەرێکی تر لەدنیادا نییە…

توند سەری بەسینگمەوە نوساند و وتی تۆپارچەیەک لەڕۆحت بردووم و نامدەیتەوە ، بۆهەرکوێ بچیت هەست ئەکەم بەشێک لەڕۆحم لە جەستەی تۆدایە .پێکەنیم و وتم: مارتا تۆ دڵی هەموومانت بردووە . دەستی گرتم و خستیە سەرمەمکی چەپی وتی :. ئالێرەدا ئەتوانیت هەست بەلێدانی دڵم بکەیت , ئەتوانیت بزانیت ئەو کچە جوانەی ناوتان ناوە گوڵی کارخانە، هەمووتان دەستپەڕی بەسەرا لێئەدەن ، ئەتوانیت گوێ لەدەنگی بگریت و تێبگەیت یەک دنیا برین لێرەدا خەوتووە ، گۆڕستانیک خەون و خۆزگەی نێژراو لەسینگی داهەیەو نزائەکات ، کەسێک شتیکی بیرنەخاتەوە ، شتێک شتێکی بیر نەخاتەوە مەملەکەتێک برین و ئازاری لەخەو هەڵسن و بکولێنەوە …نزا ئەکات مۆسیقایەک گۆڕی خەونیکی هەڵنەداتەوە ، بۆنی عەتری مەمکەکانی و بۆنی جەنازی□ک لەسنگیدا تێکەڵ بن ..ئێمەی ڕۆژئاواییەکان سروشتێکی سەیرمان هەیە، ئەتوانین هەمووجارێ وەک یەکەمجار عاشق بین ، تۆ

لەی گەڕێ من ئەوکوڕە ڕۆژھەڵاتییەم چۆن چۆنی لەھاوینەگەشتێکدا بە ئیستامبوڵ ناسی، بەڵام بزانە من خۆشەویستەکەم نەخۆشە و خەریکە گیان ئەسپێریت ، وەک سەگ لەم کارخانەدا ڕائەکەم ، ھەوڵئەدەم ئەوە ھەمووتان دڵخۆشبن ، پێبکەنن و بێتاقەتی سەرتان نەکرۆژێ، ئەوکچەی ھەمووتان ئەخاتە پێکەنین ، ئازارو خەمیی ھەمووتان ئەکات بەبزە ، وائەکات ھیلاکی و بێتاقەتیتان بیربچێت، خۆی یەک دنیا خەمو ئازاری ھەیەو حەزئەکات ئەوە نەتان بێت . بەوام پێبکە من ئاواھیم .من ئەزانم تۆش برینت ھەیەو کەس نازانێت، سەیرکە بانمونەیەک بھێنمەوە باشتر تێبگەیت، ئایا کەس لەمە تێئەگات تۆ ھەربەو دەستانەت سندوقی پارە دروستئەکەیت ، ئامێری پارەژماردن ئەبەستیت، ھەربەو دەستانەت شیعر بەخۆشەویستەکەیشت ئەنوسیت ؟؟ دەستی خستە سەردەم وتی خێرا لێئەدات ، خۆشت ئەوێم وانییە؟
وتم ، زۆر زۆر مارتا.
وتی ئێوە ڕۆژھەڵاتییەکان سروشتێکی سەیرتان ھەیە، مرۆڤی خەمگینتان خۆشئەوێت، کاتێ کەسێکی خەمگین ئەدۆزنەوە، ئەڵێی ئازیزێکی دەرەوڵاتی خۆتان بینیوەتەوە.
بەسروشتی خۆم ڕقم لەتاتۆ بوو، بەڵام پەپولەکەی سەر سینگی و پلیسرکەکەی لاملی و گوڵەکەی دەستی مارتام خۆشئەویست ، ئەمزانی ئەو سروشتی زیاتر خۆشئەویت . حەزم ئەکرد ھەمیشە لەکاتی جوڵەدا سەیری تاتۆی ئەو پەپولە بکەم لەسەر مەمکەکانی ئەتوت ئەفڕیت . وتم مارتا ئەو پەپولەی بەمەمکەکانتەوە نیشتوە تەوە چەندێک دڵڕفینە !
ئەمڕۆ مەمکەکانت سروشتێکی جوانتریان ھەیە ، لەم مەگرە حەزێکی شێتانە وام لێبکات ئەگەر بەھەڵە لەم تێک بچیت و دەست بەمەمکەکانی تێببەم لەبری سندوقی پارەکە . وتی: دنیا سەرمایەداری وایە ، ئەوسیستەمە بەگەنە ئەمریکییە تەنانەت حەزناکات بیرلەمەمکەکانی منیش بکەیتەوە، ڕێت پێ نادات. سەیرکە گوڵەکانی ئەمشارە بەئەوەی بۆن خۆشبن ئەبێت عەتر لەبازاڕدا بکڕن، گوڵ کوا بۆنی ماوە؟؟ . پێم خۆشە سەر بخەیتە سەرسینگم و ماچت کەم ، گوڵ لەباڵی پەپولەیک بگریت بەسەر دڵیکی زامدارا ھەڵئەفڕیت و تۆ ناتەوێت ترپەی ببیستیت ، من ئامێریکی موسیقی کۆنی فڕیدراوم، حەزئەکەم تۆ مۆسیقایەکی ڕۆحی ڕۆژھەڵاتیم پێبژەنیت ، من پێم ناخۆشە زۆرجار تۆ تێکەڵی ئەو پیاوانە ئەبیت بەتوانجەوە ئەڵێن :زستانەکەی سەختە، یەک برسەتیەکە مار مار ئەخوات . تۆ خۆت بێت خویندمەوە کەشیعرێکی ھەڵواسراویت بەدیواری کارخانەیەکی چەکسازیدا .من لەم کارخانەی ئامێری پارەژماردنەدا تۆ وەک ئەوشیعرە ئەبینم ..چەند پێم خۆشە سەرئەخەمە سەرسینگی شاعیرێکی ڕۆژھەڵاتی کە بەئەڵمانیەکی تێک شکاو گوێم لیئە بێت :

(دووپشکە لەگیڤارا ش□شگێڕترە سکی ئەکات بەسفرەی بێچوەکانی
کیسەڵ چەنێک دڵی خۆشە لەقاوخەکەیدا کرێی خانوو نادات)
من لەسەرسینگی تۆ سروشتی ئەو کیسەڵەم هەیە دنیا ماڵەکەی خۆیەتی ،
لەو دووپشک□ش ش□شگێرترم کە تۆ پێتــوایە لەجیڤــارا ش□شگێڕتــرە،
بەڵــام ئەمە حیکــایەتیکە نــامەویت تۆی پێ ئــازار بــدەم و بۆتــی
بگێڕمەوە ، تۆش لەچیرۆکێکا بۆخەڵکی بگێ□ یتەوە .
مارتــا پیکەنینــی خســتبووە کارخــانەیەکەوە، لەنیــوەی کارکردنــاو
لەوپەڕی بیتا قەتی و جاڕسبوونا دەستیکی ئەخستە سەرشانت و پێی
ئەوتی: کەرۆیشتیتەوە(لێوی ئەکرد بەخونچە) ئەیوت ئائاواهی ماچیکی
ژنەکەت بکە بافێری ماچ بیت ،دەستی ئەخستە کەمەرت و ئەیوت ئاواهی
کەمەری خۆشەویستەکەت بگرە و لەچاوەکانیا خۆت ببینە ئاوێنەمەکڕە
کوڕم ، یاچاویکی لێدائەگرتیت و ئەیوت قەت ئاواهی چاوت داگرتووە
بەحەڤدەساڵی وەکو ئەوەی کارەبا بدەن لەدڵت تەزو بەگیانتا بێت؟ یا
مۆسیقایەکی خێرای ئەخستە سەر مۆبایلەکەی سەمای بەبرۆکانی ئەکرد..
ئەموت نا مارتا، من حەڤدە ساڵ بووم جەنازه□ی شەڕی براکوژیم
ئەژمارد ،ئاربیجیمان هەڵئەوەشاند و فافۆنەکەیمان ئەفرۆشت….هەرگیز
بیرم ناچێت هاوڕێکەم بۆبژێوی ژیانی وەکو پەپولەیەک پێت پیانا بێت
ئاربیجیکی پیاتەقی و خوێن و قوڕ تێکەڵاو بوون، ڕێک وەک بۆقێک
سەیارە بەسەریدا بڕوات بەزەویەکەوە بوو بەخوێن .
یەکەم ڕۆژ کەدەستم بەکاکردن کرد من هیچم لەڕێو رەسمی کارەکەم
نەئەزانی ، بۆمنیکی رۆژهەلاتی زیدەسەخت بوو بەئاسانی فێر ببم .
جیاواز لەهەموویان کەپێم پێئەکەنین مارتا ئەهات و فێری ئەکردم
کەســروشتی ئەم ئیشە وایە ئەبێــت رێگــا ئاســانەکەی بــدۆزیتەوە ،
کارکردن لێرە زیاتر پێویستی بە بیرکردنەوە هەیە تاکو بەکار
هێنانی هێز. جارێک وتی تۆمەچەکت گەورەیە ئەبێت بیخەیتە گیرفانت و
سەرت بجوڵێنیت، وتم: ئەی ئەگەر سەرم ئیش نەکات چی ؟؟ وتی ناچاری
وات لێئەکات خۆت بیخەیتە ئیش.
ڕۆژێک مارتا ڕۆیشت و ئیتر نەهاتەوە ، هەموومان حەزمان لێی وو
،هەموومان خۆشمان ئەویست ، هەموومان سەرسامی جوانی و سروشتی ئەو
گاڵتەو گەپەو نیانییە جوانەی بووین . هەموومان حەزمان ئەکرد
مارتــا خۆشەویســتمان بێــت و بیبــەینە ژێــر پێخەفەوە . هەموویشیــان
ئیر□یان ئەبرد کەمنی خۆشئەوێ و منیش داخم ئەخوارد کەکەسمان یەک
ڕســتەمان لەژیــانی ئەو وەکــو خۆی نەخوێنــدەوە ….بەدزیەوە کەوتینە
پرسیار کردن لەبەڕێو□ بەر، لامسەلایی ئەمانپرسی تاکو مارتا لێرە بوو
کارەکان باش ئەڕۆیشت ، ئەوە مارتا چەند ڕۆژ پشوی وەرگرتووە ؟
بەڕێوەبەر بێزار بوو لەپرسیار کردن ، ڕۆژیک لەکۆبوونەوەی
کریکارەکاندا وتی: مارتا ئیتر ناگەڕیتەوە سەرکار. یاسای ئەم

وڵاتە وایە هەرکەس لەبیست ڕۆژدا نەهاتەوە، مافی نییە بێتەوە سەرکار . ئەو بیست ڕۆژە چووە و وەڵامی تەلەفونیش ناداتەوە…!!

نازانم ئەوانی تریش وەک من وابوون یان نا، بەڵام کەلەیان ئەپرسیم چۆن تەلەفونت بۆ ناکات و پۆستت بۆ نانێرێت؟ گومانم نەمابوو هەموو بیری مارتا ئەکەن . هەموو چاوەڕێی هەواڵێک بووین لەمارتاوە ، لەڕێستۆرانت و قاوەخانەکاندا ، لەمەترۆ و پارک و بانهۆڤەکاندا، لەدوکانی جل و بەرگ و بەنفرۆشتندا، لەدوکانی گوڵدا کەئەو زۆری ئارەزووی بو بۆ خۆشەویستانی بنێرێت، من چاوم بە مارتا ئەگەڕا ،من سۆراخی مارتام ئەکرد .سەرەنجام ئەوم لەفارگۆنی ژمارە چواری شەمەندەفەرەکا بینیەوە لە پادەربۆرنەوە بۆ پاریس ئەچوو ، مارتا ئیتر مارتای جاران نەبوو، ئێسکە پەیکەرێکی ڕزاو بوو بەڕێگادا ئەڕۆیی ، ئەوکچە دلخۆشەی جاران گۆڕابوو بەئازارێکی پیری پڕ خاوس، ئازارێک بوو لەکیشوەریکەوە سەفەری ئەکرد بەکیشوەرێکی تر ، کیشوەرێکی داڕخاوبوو لەکوردستان ئەچوو، لەئازارەکەوە سواری شەمەندەفەرێک ئەبوو بەرەو ئازارێکی تر ….

بیرمە جارێک پێی وتم: خۆشەویستەکەی لەتورکیا نەخۆشەو ناتوانێت بێت بەلای ئەو بۆ ئەڵمانیا، بۆیە پێویستی بەپارەی حەبو دەرمان و نەشتەرگەریە، وتم: لەکاتیکا خۆشەویستی گیان ئەدات ئیشی نەتەوە یەکگرتووەکان چییە ؟ بەڵام خەیاڵم ، بیرم لە وەها ڕۆژگارو وەها ژیانێک نەکردبووەوە بەمارتا . وتم باش سەیرمکە مارتا ئەوە منم ئەو کوڕەی لەکارخانەدا فێری ئیشکردنت کردم ، ئاها پیکەوە ئەچوین بۆکافێ ، بۆ چا هێنان و من هەرگیز نەم ئەخواردەوەو ئەم ڕشتە مەخسەلەکەوە ، تەنیا لەبەر دەی تەئەهاتم ، حەزم ئەکرد بمخەیتە پێکەنین ، سەربخەیتە سەرسینگم و بگریت ، سەیری درزی مەمکەکانت بکەم و بتبینمەوە ، لەبەر بەفربارینکەدا جگەرە بکێشیت و سەیرت بکەم ، بەبیانویەکەوە دەست بدەم لەپلیسرکەکەی سەرمەچەکت ، سەیری پێپولەی سەر مەمکت بکەم لەکاتی جوڵەدا هەڵئەفڕی، منم هەردی م

ئاها پێکەوە گۆرانیەکەمان ئەوت

دی ئیما لاخت ئیما لاخت ئیما لاخت /

ئەو هەمیشە پێئەکەنێت پێئەکەنێت، پێئەکەنێت

بیرت نییە مارتا ؟

وتی لەئێستا دا خۆم ناناسمەوە بەڵام ئەزانم تۆ کێی . هەردی خۆشەویستەکەم چەند ساڵ چاوەڕوانی نەتەوە یەکگرتووەکان بوو شتێکی بۆبکەن، سەرەنجامیش نەگەیشت بەمن . ئەو هەموو دنیای من بوو.

باوەشی توند پێدا کردم و و بەگریانەوە وتی هەردی ئەو مرد!

لەوەدا پەموانەبوو وتنەوەی ئەم قسانە بەدەخەکی ئاوەها زۆر گەمژانەیە ،پێم وت :نائومید مەبە ئەو کاتە دنیا کۆتایی دێت کە

خۆشەویستی ئەمرێت ، هێشتا خۆشەویستی مرؤق ب□زەوی ، بۆ گوڵ، بۆ سروشت ، بۆ گیانەوەر ، بۆ دنیا کۆتایی نەهاتووە ، لەهەموو ئەمانەش گرنگتر خۆشەویستی مر□ق ب□مر□ق ه□ر ماوە . خۆشەویستی وائەکات مر□ق ب□رگەی ڕەنج و دەردی دنیا بگرێت …وتی بەڵام هەموو دنیای من مرد..لەگەڵ ئەودا مارتا دڵخۆشەکەی جارانیش ڕۆیشت…
چاوی بڕیە نەفەرەکان لەوێستگەکە دائەبەزین، وتی
ئەو چووە مەملەکەتی خۆی . چ□و ناوبرینەکانی ، برینەکانی قوتیاندا ،ناوبرینەکانی نیشتیمانی ڕاستق□ینەی ئەو بوو ، ئەوێ نیشتیمانی ئەو بوو ئێستا پێویستی بەوە نییە سنورەکان بەقاچاخ ببڕێت و بچێتە ناوی . پێویستی بەوە نییە ئیتر لەئیجەدا بەلەمەکەی کونبێت و بەلەمی یۆنانیەکان ڕزگاری بکەن ، لەهەنگاریادا سەگەوەحشییەکان بەرب□د□نەگیانی ، لەبولگاریادا ئاگر بنێن بەڕۆحیەوە ، لەکەمپەکانی فیللەندا دا بەلوتی هەناسەبدا نەوەک سیەکانی بیبەستێت تاکو مافی مانەوە وەربگرێت …وەک گوللەیەک لەگەرویدا بێت بەدەنگیکی بریندار و لەسەر خۆ ئەدوا ….وتم بۆم بگ□□و□ مارتا، هەمووشتێکم بۆ بگێڕەوە.
شەمەنەفەرەکە بەنێو تاریکیا ئەڕۆیشت، بەسەر ڕوباری ڕاین دا تێئەپەڕێ جوانی شاری کۆڵن هەمووکەسێکی مات و حەیران ئەکرد، بەڵام لەدۆخێکی ئاوادا بینینی دیمەنێکی ئاوا لەبری ئەوەی شادی هێن بێت، قێزەوەن بوو . شەمەنەفەرەکە وەکومارێک لەسەرسک ئەڕۆیی و من هەستمئەکرد ئەبوو من لەجێگایەکی تری دنیادا بووبام و چیرۆکێکی تر بگێڕمەوە. من لێم پرسی: مارتا پێت خۆشە من ئەم چیرۆکە بنوسمەوە،پێت خۆشە باسی کچێک بکەم لەسەدەی بیستو یەکدا، لەناو دنیایەکی ڕوکەشی و بازاڕی نمایشا، بڕیاری دا قەرەجێک بێت لەدنیادا؟
وتی ناتوانم هەردی ناتوانم هیچ بگێڕمەوە ، مادام خۆر ئاوا ئەبێت ڕۆژێک من و تۆش ئاوا ئەبین ، ئەوەی لەمن و تۆ جێئەمێنێت ئەو نوسینەیە بەکەڵکی ژیانی کەسمان نایەت ،کەژیانی من وتۆ فەنابوو بەچی ئەچێت خەڵک من و تۆ بخوێننەوە یانەمان خوێننەوە ؟.ئەمزانی حەزی لەوەیە ، وتم مارتا بابچینە فارگۆنیکی تایبەتەوە ، لەوێ کەدەوڵەمەندەکان تیایدا پێئەکەنن ،لەوێ لێم گەڕێ دەستەکانت ماچ بکەم و بۆنی قژت بکەم ، پەپولەکەی سەرسینگت ببینمەوەلەکاتی جوڵەدا هەڵئەفڕێ، لەسەر سینگم بگری. وتی زۆر تێئەچیت هەردی ، لەوێدا ئەبێت پارەی زیاتر بدەین،وتم: لیگەڕێ باپارە لەئازارەکانماندا خەرجبکەین جارێک ، خۆپارە هەربۆ خۆشبەختی نەکراوە لەوێ بۆمی بگێڕەوە چی ڕویدا.
گریا، مارتا زۆر گریا ، ئەو زۆر حەزی لەوە بوو بەدڵی خۆی لەسەر

دڵم بگری ، بۆئەو منداڵأنە گریا بەپارەی کرێکاری بەخێوی ئەکردن و ئیتر نەیئەتوانی پارەیان بۆ بنێرێت، گریا بۆ ئەو ڕۆژانەی لەڕێکخراوێکی خێرخوازیا لەسەر جادەکان پارەی لەڕێبوارەکان وەرئەگرت بۆ مناڵە روت و ڕەجاڵەکانی دنیا، بۆخۆی گریا کەئیتر توانای نەمابوو دوای کارکردن لەڕیکخراوێکی خێر خوازیدا بەخ□ بەخش کاربکات ،پارەی کرێکاریەکەی بدات بەدەرمان و بۆ خۆشەویستەکەی بنێرێت. ئەو وێنانەی نیشاندام بەجلی ڕێکخراوێکی خێرخوازیەوە سواڵی بۆمناڵانی سودان کردووە، جلی کۆنەی بۆ مناڵی وڵات□ □□ژارەکان کۆکردووەتەوە،وێنەی ئەو ڕۆژگارە سەختانەیی نیشاندام کوڕێکی تیادا ناسیوە. دواتر باسی کرد ئەو پارەکەمەی بۆی کۆکردەوە نەیتوانی ڕزگاریبکا ، بۆڕێکخراوەکانی مافی مر□ق گریا کەناتوانن خۆشەویستی ڕزگاربکەن و مشکێک لەتاقیگەی پزیشکی بهێننەدەرەوە . کەناتوانن گوڵێک فڕێ بدەنە سەر گۆڕی خۆشەویستی. کەئەتوانن مر□ق ل□ب□ر مر□ق دروستبکەن وناتوانن دەرمانێک دروستبکەن خۆشەویستی بگێڕێتەوە بۆدنیا. کەناتوانن مر□ق ل□ه□زاری و ئازار ڕزگاربکەن، ئەو وەک نێچیرێکی بریندار ئەدوا:

بڕوابکە زەوی مرۆڤێک بووایە بەرشەقی ئەداین، توڕەئەبوو ئیتر نەسێوی ئەداو نەئەیشی هێشت گەنم گوڵ بگرێت …. مارتا وای ئەوت.

وتی هەردی سەفەرەکەت درێژبکە تۆش لەگەڵم وەرە پێکەوە سەرێک لەمۆزەخانەی لۆڤەر بدەین و سەیر بکەین مر□ق ئ□وسا چۆن ژیاوە ، بچینە سەر بورجی ئیڤل و تف لەدنیا بکەین . وەرە ئەچین لەپاریسداو لەپیاسەیەکی شانزە لیزەدا هەمووشتێکت بۆئەگێڕمەوە ، هەرچی زامی دنیاهەیە لەسەر دڵم نیشانت ئەدەم ….وتم ئەی دواتر چی مارتا؟

دواتر من ئەچم بۆ وڵأتێکی ترو تۆش ئازادبە بۆ هەرکوێ ئەچیت .

مر□ق ت□نیا ئەو کاتە خۆشبەختە کەنازانێت بۆ چ شارێکی دنیا ئەچێت.

بەڵام مارتا لەم وڵاتە هەموو شتێک بووە بەژمارە . پاس ئەبێت لەکاتی خۆیدا بێت تۆ لەکاتی خۆیدا لەسەر کار بیت، لەکاتی خۆیدا بژیت و لەکاتی خۆیدا بمریت ، هەمووشتیک ژمارەیەکە لەچاوی کارگە کانەوە، من و تۆش ژمارەیەکین، تۆ ئەو ژمارەت بەجێهێڵاو لەکارگەکە ڕۆیشتی . بەڵام من سبەی تێرمین_ژوانێکم هەیە و ئەبێت لەوێ ئامادەبم .

ئەو ئەگریا ، سینگی پیاوێک تاکە نیشتیمانێک بۆ ئەو بەڕاستی تیادا بگری . لەکاتێکدا کوڕە خۆشەویستەکەی لەچاوەروانی یوئێندا مرد لەتورکیا، نیشتیمانی ئەو ئیتر ئەو شەمەنەفەرانەبوو لەوڵاتیکەوە بۆوڵاتێکی تری ئەوروپا ئەچوو بەبێ ڤیزاو پاسپۆرت و سنوریان نەبوو ، حەزی نەئەکرد لەولاتیکدا بمێنیتەوەو ولاتێکی هەبێت ، سنوریک لەدنیادا بناسێت و بڵێن خەڵکی ئەوێیت، حەزی ئەکردقەرەجێک بێت و

نیشتمانەکەی قیتارێک بێت بەردەوام لەسەفەردا …ئەو پێی وابوو مرۆڤ لەشوێنێکدا مایەوە ئەکەوێتە دوای چاوچنۆکی و وەکو گۆمێ ئاوێک بۆگەن ئەکات.
لەسەرسینگم بەئارامی خەوی لیکەوت. قژی بەسەر ڕوخسارە نیوە مردوەکەیدا هاتبووە خوارێ ، پەپولەکەی سەرسینگی ئەتوت لەبەر ڕوناکی یادەوەریەکانیدا سوتاوە، ئەویش وەک مەمکە مردووەکانی لەوشەوەدا مات و مەلول ئەهاتەبەرچاوم . هەتا شاری ئاخن لەخەو هەلەستا، حەزمئەکرد بچمە ناوسەریەوەوبزانم خەو بەچیەوە ئەبینێت…
لەئاخن پێم وت مارتا من ئیتر ئەبیت بگەڕێمەوە ، دڵم نەهات خەوی تێ تێک بدەم . ئێستا شاریکی تر لەوشوینەی ئەبوو بۆی بچم دورکەوتوومەتەوە . حەزمئەکرد منیش قەرەجێک بم لەگەڵ مارتاداسەفەر بکەم ، ڕەنگە لەبەر ئەوەش بووبێت تواناو تاقەتی ئەودەست و پەنجەو چاوە هەنگوینیانەشم نەبووبێت لەپشت شوشەی پەنجەرەی شەمەنەفەرەکەوە بڵێت: بەهەتاهەتایە ماڵئاوا….. .
باوەشی پێداکردم و وتی:بیرمبکەی ، وەک چۆن بیرت ئەکەم هاوڕێ باشەکەم . سبەی کەگەیشتمەپاریس لەتەنیشتی پەپولەکەی سەر سینگم ، ئەو ڕستەی تۆ تاتۆی ئەکەم :
لەکاتێکدا خۆشەویستی گیان ئەدات، ئیشی نەتەوە یەکگرتووەکان چییە ؟ !
پێم وت منیش دواهەمین وێنەت تاتۆئەکەم لەسەر دڵم، تۆئەڕۆیت و وێنەت وەک ئازارێک لەناو دڵما ئەمێنێتەوە .
سبەی کەسەرەتای ڕۆژێکی نەفرەتییە ئەچمە سەرکارو داواکاری وازهێنان ئەنوسم ، ئازارێکی زۆرم ئەدات لەوەی نەتبینم ، بەڵام ناچارم بۆ ئەوژیانە سەخیفە ژمارەیەک بم لەکارخانەیەکی پارە پەیدا کردندا . بەڵأم چۆن نامەت بۆ بنوسم مارتا چۆن، بەچی ناونیشانێک قسەی دڵمت بۆ پۆست بکەم ؟
وتی من و تۆ دووبرینین ، لەگەڵ ئاوا بمێنینەوەو ئاشقی یەک نەبین ، گەورەترین کارەسات ئەوەیە دووبرینی ئاشقی یەکتری بن . ولاتی من ناونیشانی نییە .ڕەنگە ڕۆژێک لەشاریکی ترو ، شەمەنەفەریکی تردا ، سەفەرکردن بەوڵأتیکی ترو فارگۆنیکی تر ی تەنهاییدا یەکتری ببینینەوە ، بەڵام من ئیتر تاهەتایە هیچ ئەدرەسکم نییە لەدنیادا ، هیچ کەسێکیش نامە بۆ کەسێکی بێناو نیشان نانێرێت.

کاریکاتێر و جۆرەکانی تری هونەری شێوەکاری لە ڕۆژنامەگەریدا بەشی (4) ...هەندرێن خۆشناو

بێجگە لە کاریکاتێر ڕۆژنامەگەری پشت بە جۆرەکانی تری شێوەکاریش دەبەستێت، وەکو وێنە و پۆستەر و وێنەی هاوپێچ یان باکگراوند، ئەم جۆرانەش زۆرجار لەگەڵ کاریکاتێردا بەیەکدەگەن لە ناوەڕۆکە گاڵتەجاڕییەکانیاندا، کە زۆرجار تەکنیکەکانی کاریکاتێر بەکاردێنن لە جێبەجێکردنیاندا، یان ناوەڕۆکێکی کۆمیدیانە چارەسەر دەکەن کە وایان لێدەکات تا ڕادەیەکی زۆر بە کاریکاتێر بچن. نزیکترینیان لە کاریکاتێر پۆستەرە کاتێك کە ڕەگەزی کۆمیدیای تێدابێت. 1- کاریکاتێر و پۆستەر

2- کاریکاتێر و وێنەی فۆتۆگرافی:

ستایلێکی دیکەش هەیە لە ستایلەکانی وێنەگرتن لە شێوەکەیدا بە کاریکاتێر دەچێت، بەتایبەتی کاریکاتێری پۆرترێت، ئەمجۆرەش لە جۆرەکانی وێنەدا بە دەستکاری ڕاستەوخۆی وێنەگرەوە دێتەکایەوە، کە وێنەکە لەسەر نێگەتیڤەکە (فیلم) ئاساییە، و لە کاتی چاپکردنی لەسەر کاغەزدا زێدەڕۆیی تێدادەکرێت، بۆ نمونە ڕوناکی ئامێری چاپکردنی وێنە بە شێوەیەکی ناڕاست دەخرێتەسەر، لە نێگەتیڤەکە بۆ سەر کاغەزی چاپ، یان کاغەزەکە بە شێوەیەکی لار یان قوپاو یان چەماوە دەخرێتە بەر ڕوناکیەکە، بۆ نمونە کاتێك کاغەزەکە بە چەماوەیی دەخرێتەبەر ڕوناکی، وا دەکات ڕوناکیەکە بە شێوەیەکی فراوانتر بە لێواری کاغەزەکە بکەوێت، کە وا لە وێنەکە دەکات لە ناوەڕاستدا ئاسایی دەربکەوێت و لە لێوارەکانیش کۆتاییەکان وون بکات، دەتوانین بەم جۆرە چەندین وێنەی هاوشێوەی ئەمەمان دەست بکەوێت.

لە جۆرەکانی تری وێنەش دەتوانین ئاماژە بە فۆتۆمۆنتاج بدەین، کە جۆرێکە لە جۆرەکانی وێنە و بە دەستکاری وێنەگر یان هونەرمەند بە چەندین ستایلی جیاوازەوە دەستدەکەوێت، ئەم جۆرەش لە نێوان پۆستەر و کاریکاتێردایە، ئەگەر گاڵتەجاڕ بوو ئەوا لە کاریکاتێرەوە نزیکترە، دەتوانین بە کاریکاتێریشی دابنێین، ئەگەر خواستی پۆستەریانەی نەبێت، فۆتۆمۆنتاج زۆر لە کۆلاجیشەوە نزیکە، ئەوەش

جیایدەکاتەوە کە لە چەندین پارچە کاغەزی وێنەی جۆراوجۆر پێکنایەت، پشت بە گەورە و قەبەکردن دەبەستێت بە بەکارهێنانی تەکنیکە جیاوازەکانی وێنەگرتنەوە، وێنەگر بە بەکارهێنانی روتوش و زیادکردنی چەندین هێڵی پێویست و چەندین وێنەی جیاوازەوە، و تێکهەڵکێش کردنیان بە شێوەیەك کە بۆ بینەر روون و ئاشکرا نەبێت، هەروەك لەو فۆتۆمۆنتاجەی کە گوبڵزی وەزیری راگەیاندنی ئەڵمانیا لە سەردەمی هیتلەر دەردەخات.

بەم شێوەیە دەتوانین وێنەی گاڵتەجاڕ بەسەر دوو جۆردا دابەش بکەین:

1- وێنەی خۆڕەس (خۆڕسك): ئەم جۆرە وێنەیەیە کە بەبێ هیچ دەستکارییەکی وێنەگر و دەرەکی وەدەست دێت.

2- وێنەی هونەریی : ئەو وێنەیەیە کە بە دەستکاری وێنەگر یان هونەرمەندی شێوەکاریی لە بونیاتنان و دەرهێنانیدا وەدەست دێت. لە ژێر ئەم ناونانەشدا دەتوانین ناوی وێنەی پێشوەختە سازکراو و کۆلاج و وێنەی کاریکاتێریی و فۆتۆمۆنتاج بێنین.

لە نێوان جۆرەکانی بەشی دووەم، ئەوەی بە شێوەیەکی تەواو دەگونجێت بۆ کاریکاتێر، کۆلاج و کاریکاتێری پۆرترێتی فۆتۆگرافیە، ئەمەش بوونی جۆری تر ناگەیەنێت کە بگونجێن بۆ گاڵتەجاڕی و کاریکاتێر، کاتێك کە تەکنیکەکانی وێنەگرتن بە شێوەیەکی گەورە توانای دۆزینەوە و نوێبوونەوەیان هەیە، سەرەڕای ئەو پێشکەوتنە گەورەیەی کە لە بواری وێنەی فۆتۆگرافیدا دێتەپێش.

3- کاریکاتێر و باکگراوندی گرافیکی یان وێنەیی:

بێجگە لە وێنە و پۆستەر، لەسەر ڕووپەڕی رۆژنامە و گۆڤارەکاندا وێنەی گرافیکی هاوشان لەگەڵ بابەتی رۆژنامەوانی تری بڵاوکراوەکەی لە بەشێك لە لاپەڕەکەدا بە رەنگێکی کاڵ لە دواوەی دەقە ئەدەبیەکەدا دەبینین.

ئەم جۆرە وێنانەش واباوە کە لە دەقە ئەدەبیەکە هەڵێنجراون یان شیاو و گونجاون بۆی، دەکرێت وێنەکە گاڵتەجاڕ بێت ئەگەر دەقە ئەدەبیەکە گاڵتەجاڕ بوو، دەکرێت نیگارێکی کاریکاتێری وەکو وێنەیەکی هاوپێچ یان باکگراوندێك بۆ دەقێکی ئەدەبی بەکاربێت، ئەگەر گونجاو بێت بۆ ناوەڕۆکەکەی.

لەگەڵ ئەوەشدا لەیەکچوونێکی زۆر لە نێوان ئەم جۆرە وێنە بەکارهاتووانە لە رۆژنامەگەریدا و کاریکاتێردا نیە، کە واباوە ئەم جۆرە وێنانە تەنیا بۆ مەبەستی جوانکاری بڵاودەکرێنەوە، دەگمەنە کە مەبەستی تری هەبێت، وەکو ئەو مەبەستانەی کە کاریکاتێر

هەیەتی، بەڵام ئەگەر وێنە بڵاوکراوەکە لەگەڵ دەقە ئەدەبیەکە، نیگارێکی کاریکاتێری بوو، مانای وایە کە دەستەی نووسەران لە جیاتی وێنەی هاوپێچ کاریکاتێری بەکارھێناوە، پێویست ناکات بەوێنەی هاوپێچ یان باکگراوند بژمێردرێت.

خۆم، تا کۆتایی، خۆم … زانا سامان

بەو ھەموو برینەوە چۆن بڕژێم
قەڵەم لەم ئاستەدا
گۆجبووە و
توانای دەربڕینم شۆڕد□ بێتەوە ھەتا
توانەوە لە وجوددا
تا خۆخواردنەوە لە تەنیایدا
ھەتا نامۆبوون لە غەریبیدا،
بەو ھەموو ئازارەوە …
چۆن بتوانم حیکایەتی دڵشکانی خۆم
لە توێی شیعرێکدا بنووسمەوە
ئاخر من … دەمێکە دا بڕاوم
لە مێژە تەنیایم تێدا ڕوواوە و
جار نییە ڕوانینم کز نەبێت،
لەو□ تەی باران ھەیە
من عەزاب دەچێژم
لەو□ تەی گەردوون ھەیە
بەر تیشکەکانی دەکەوم
ئیتر ئاوایە …
لەو□ تەی زەوی ھەیە شەڵەقاوم
لەو□ تەی خۆم ھەم
دیاردەیەکی ساختەم بە ژیان،
ئیتر ئاوایە …
من لە گریانەوە فێربووم
نۆتەکانی قەسیدە جیابکەمەوە

لـە وەرینـەوە
لـەمسی بارینم کرد و هێشتا
هەر لـە سەرەتای وتنـەوەیەکی نەوتراوم،
خەیاڵ تا دێت قۆقز دەبێتەوە
عەجەب چلـۆن تێدەپەڕێت بە بوونما
تێڕامانە وردوخاشەکان،
ئیتر ئاوایە …
دەبێت خۆمبم … خۆم
خۆمبم هەتا کۆتایی ئەم شیعرە
خۆمبم تا ڕاچەنینـێکی نوێ
خۆمبم هەتا ئامادەکردنی مردن
تا ونبوونێکی بەپەلـە
هەتا توانەوە لـەم گشتگیرییـەدا
تا باڵقبوونی هەتاو
تا خەجاڵەتبوونی غەریبی
هەتا تەریقبوونەوەی تەنیایی
ئەبێت تەنیا بە تەنها خۆم بم.

زانا سامان

باخی گوڵ … محەمەد بەرزی

بـاخـەکـەی مـاڵـی خـۆمـان
ڕازاوە بـــە گـوڵـی جـــوان

مـینـا ، مێخەک ، وەنەوشـە
بـۆن و بـەرامـیـان خـۆشـە

گـــوڵـ□ بـــاخـی ڕەنــگـاوڕەنــگ
گـەشـاوە بـۆ مـاچـی هـەنـگ

چـنـور و شـەوبـــۆ و لالــــە
شەیدان بـۆ ڕووی پەپولـــە

نازناز و گوڵە بەيبوون
شنەی شادين بۆ دەروون

بۆ باخی گەش و جوانم
هەميشە باخەوانم

٢٠ / ٧ / ٢٠١٧

ڕۆژی کۆمەڵە لە شاری تۆرۆنتۆ

دۆستان و هۆگران و هاوڕێيانی کۆمەلە لە شاری تۆرنتۆ و دەورو بە ر ئە مساڵيش وەکوو هە موو ساڵانی تر و، رێورەسمێک بۆ بەرز راگرتنی نيوسە دە خە باتی کۆمەڵە بە رێوە دە چێت.هە ر ل□ب□ر□و ە لە هە موو ئە و ئازيزانە ی کە خەباتی پێشکە وتنخوازانە ی کۆمەڵە بە خە باتی خۆيان دەزانن دە عوەت دەکە ين کە بەشدار بن و ئەمساڵيش لە گەڵمان بن لە رێورەسمی بەرز راگرتنی ئەم خە باتە پر لەشانازی و پێشکە وتوانە دا.

شوێن:

Bayview Avenue 7755
Thornhill Toronto

کات: شەممە پانزدەی فيبريوری

کاتژمێر: حە وتی سەرلە ئێوارە تا هە تا کاتژمێر يەکی سەرلەبەيانی

کۆميتەی دەرەوەی ولاتی حيزبی کۆمۆنيستی ئێران لە شاری تۆرنتۆی کانادا.

ئاگەهداری ..... بۆ رۆژنام□نقیسێن دهۆکێ

رێکخراوا گەشەپێدانا مەدەنییەت CDO و سەنتەرێ میترۆ METRO ب پشتەڤانیا وەزارەتا دەرڤەیا ئەمریکا دچارچوڤێ پروژێ بهێزکرنا شیانێن روژنام□نقیسێن پێکهاتێن جودایێن ئایینی و نەتەوەیی وەکی (کاکەیی، یەزیدی، زەردەشتی، کلدوئاشور سریانی ، بەهایی ،تورکوماني ،شەرکەسی، ئەرمەنی،شبک، یەهودی،صابئی و هتد)، کو ل پێنج پارێزگەهێن عیراقێ دێ هێتە جێبەجێکرن ، و ژوان خولەک ژی ژ بۆ رۆژنام□نقیسێن (پارێزگەها دهۆکێ) دێ هێت□ ڤەکرن .

ئارمانجا خولێ :

ئاڤاکرنا شیانێن بەشداربوانە دبوراێ نڤیسینا راپورتێ و چاڤدێریکرنا پێشێلکاریێن مافێ مروڤی و روژنام□نفیسان ،و ڤەکولین دکەیسێن وان دا، و دیارکرنا مافێن پێکهاتان ب یاسایێن عیراقێ و رێککەفتنێن نیڤدەولەتی .

ئەڤ خولە دوو قۆناغە، قۆناغا تیۆری و بۆ دەمێ سێ (3) رۆژان ، پاشی دقۆناغا پراکتیکیدا بۆ دەمێ هەیڤەکێ دێ ل دامەزراوەیەکا میدیایی کارکەن .

خول دێ ب زمانێ (عەرەبی) هێنە پێشکێشکرن ، ئەگەر پێتڤی بوو وەرگێڕ، دێ ئامادەبیت.

مەرجێن بەشداریێ:

- رۆژنامەنڤیس بیت(هەردوو رەگەز)، ژپێکهاتێن ئایینی
- تەمەن دناڤبەرا (18 بۆ 40 ساڵ) بیت
- خوجهێ پارێزگەها دهوکێ بیت
- ئەزمونا کارێ رۆژنامەنڤیسێ کێمتر نەبیت ژ شەش هەیڤان
- بکێمی دوو راپۆرت یان نوچەیێن بەلاڤکری هەبن ل راگەیاندنان (بینین، بیستن ، نڤیسین ، ئەلکترۆنی)
- پێگیربیت ب بەرنامێ دەمیو رۆژانی خولێ

دڤی لینکێ ل خارێ دیارکری ناڤێ خوتومارکە :

ئاگاداری (کوردی- عربي)

بۆ رۆژنامەنوسانی دهۆک

رێکخراوی گەشەپێدانی مەدەنییەت CDO و سەنتەری میترۆ METRO بە پاڵپشتی وەزارەتی دەرەوەی ئەمریکا لە چوارچێوەی پرۆژەی بەهێزکردنی توانای رۆژنامەنوسانی پێکهاتە جیاوازە ئاینی و نەتەوەییەکان وەک(کاکەیی، یەزیدی، زەردەشتی، کلدوئاشور سریانی

، بەهایی ، تورکوماني ،شەرکەسی، ئەرمەنی،شبک، یەهودی،صابئی و هتد)، کە لە پێنج پارێزگای عێراق جێبەجێدەکرێت، خولەك بۆ رۆژنامەنوسانی (پارێزگای دهۆک) جێبەجێدەکات.

ئامانجی خولەکە:

بنیاتنانی توانستی بەشداربوانە لە بواری راپۆرت نوسین و چاودێریکردنی پێشێلکاری مافی مرۆڤ و رۆژنامەنوسی بنکۆڵکاری، لێکۆڵینەوە لە کەیسەکانیان، دیاریکردنی مافی پێکهاتەکان بە یاساکانی عێراق و رێکەوتنە نێودەوڵەتییەکان.

ئەم خولە دوو قۆناغە، قۆناغی تیۆری و بە ماوەی سێ (3) رۆژ ، پاشان لە قۆناغی پراکتیکدا بۆ ماوەی یەك مانگ لە دامەزراوەیەکی میدیا کار دەکەن.

خولەکان بە زمانی (عەرەبی) پێشکەش دەکرێن، ئەگەر پێویست هەبوو بە وەرگێڕ، ئامادە دەکرێت.

مەرجەکانی بەشداری:

- رۆژنامەنوس بێت (هەردوو رەگەز)، لە پێکهاتە ئاینییەکان
- تەمەنی لە نێوان (18 بۆ 40 ساڵ) بێت
- دانیشتوی پارێزگای دهۆک بێت
- ئەزمونی لە کاری رۆژنامەنوسی کەمتر نەبێت لە شەش مانگ
- لانەی کەم دوو راپۆرت یان هەواڵی بڵاوکراوەی هەبێت لە راگەیاندنەکان (بینراو، بیستراو، نوسراو، ئەلکترۆنی)
- پابەند بێت بەرنامەی کات و رۆژانی خولەکە.

لەم لینکەدا ناوی خۆت تۆمار بکە:

https://ee.kobotoolbox.org/x/#cnaH2KVz